

Г. О. ЦИГУРА (УКРАЇНА, ЧЕРНІГІВ)
ЕКОЛОГІЧНА ОСВІТА МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ З ФІЗИЧНОГО
ВИХОВАННЯ ДЛЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА

*Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г.Шевченка
 14000, вул. Гетьмана Полуботка, 53, Чернігів, Україна; zygura.g@ukr.net*

In connection with the deep systemic crisis of world civilization and with the involvement of Ukraine into the course of sustainable development, it is raised the question about the need of future teachers' environmental education, regardless of their professional subject orientation, in particular, of future specialists in physical education, for sustainable development of society. This approach will allow simultaneously to ecologize the formal and informal parts of education in the future and to embrace different age categories of people by this process.

Сучасне людство існує в період цілого спектру глобальних загроз, серед яких одне з провідних місць належить екологічним. Глобальні екологічні проблеми є наслідком тривалого періоду формування антропоцентричного типу екологічної свідомості. Як відомо, її особливостями є те, що найвищою цінністю вважається людина, а природа розглядається як об'єкт для задоволення різного роду потреб, як власність людини. Тобто характерним є маніакально-споживацьке ставлення до природи та відсутність розуміння закономірностей зв'язків між природою і суспільством.

Для виходу з глобальної антропогенної кризи світовою спільнотою було взято курс на «сталий розвиток» (1987 р.), сутність якого полягає у такому підході до використання ресурсів планети, щоб задовольняючи свої потреби, не ставити під загрозу існування майбутніх поколінь. Згодом концепція сталого розвитку зазнала широкого обговорення, країнам було рекомендовано розробити національну стратегію сталого розвитку, а освіту було визнано фундаментом сталого розвитку (Ріо-де-Жанейро, 1992 р.). Даючи людині знання про закони існування біосфери, показуючи реальне місце людини на планеті серед великої кількості інших живих істот та наслідки антропогенного впливу, можна сприяти формуванню екоцентричного типу свідомості людини. Стиль життя такої людини показує сприйняття природи як свого партнера і направлений на раціональне використання природних ресурсів та їх збереження.

Поряд з іншими країнами, Україною офіційно підтримано низку міжнародних рішень щодо сталого розвитку та освіти в інтересах сталого розвитку, а у 2012 р. було прийнято Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року, де одним з напрямків є екологізація освіти.

Актуальним у даному напрямку вважаємо екологічну освіту для сталого розвитку майбутніх педагогічних кадрів незалежно від їх професійної предметної спрямованості. Адже зараз у закладах середньої освіти формуванням екологічної свідомості молодого покоління займаються, як правило, тільки вчителі-біологи, у коледжах та закладах вищої освіти дисципліни екологічного спрямування часто взагалі відсутні. Тобто система екологічної освіти в Україні є фрагментарною і тому не дає бажаного результату. Вважаємо, що для руху суспільства в напрямку сталого розвитку, виховання бережного ставлення до природного середовища, формування екологічних переконань та екологічної свідомості у молодого покоління, доцільним є набуття екологічної компетентності кожним педагогом з подальшим проведенням відповідної екологічної роботи у своїй професійній діяльності.

Особливу увагу слід звернути на майбутнього фахівця з фізичного виховання, який може працювати інструктором з фізичного виховання у дошкільному закладі, учителем фізичної культури у закладі середньої освіти, тренером у спортивній школі чи фітнес-клубі тощо. Тобто фахівці з фізичного виховання охоплюють як сектор формальної, так і сектор неформальної освіти й, навіть, категорії людей різного віку. До того ж, такі заняття часто відбуваються на свіжому повітрі, що завжди можна використати для екологічної освіти, адже формування екологічних поглядів та екологічної культури неможливі без зближення з природою. Для реалізації стратегії сталого розвитку вважаємо необхідним належну екологічну підготовку студентів – майбутніх фахівців з фізичного виховання, яка спрямована на гармонізацію взаємодії суспільства і природи, подолання екологічних проблем та сталий розвиток суспільства в цілому.